Sal 1 — Hejmar 4

Duşemb 24 Gulan 1943

Kiriyariya Roja Nû; ji bona erdên Sûriye û Libnanê; 10 lîreyên Sûrî; ji bona welatên din 2 lîreyên ingilîzî. Bihayê Hejmarekê: 10 Qemerî.

ROJA NÛ

Dîwan û gerînendekariya Rojnamê: Bêrût-Birc; Weqif Tabet, Telefona Dîwanê: 74-04; Telefona Mala Xwediyê Roja Nû: 84-41. Edresa telg: Bêrût-Rojanû.

XWEDÎ Û GERÎNENDE: MÎR Dr. KAMIRAN ALÎ BEDIR-XAN

CENG Û ŞIYASET

DEWRAN

Rewişa Eniya Sovyetî

Qiwetên sovyetî ji bona şerine mezin yên ko di pêşiyê de ne xwe kardikin. Leşkerên rûsî, li ava Donetzê derbas bûne û di nîzîkî Lisiçanskê de çeper û asêgehine hêja vegirtine. Di vî şerê erdê Ukranyayê de — wextek e kû, lê qomandine hindê zor çênebûne — elemana zehf tabûr esker xistine şerî û xwestine çeper û penahên ji destçûyî, vegerînin ve, lê belê, her çend jî, êrîşên destpêkî de, li hin deran yekîneyên elemanî zora xwe didan qiwetên rûsî, dawî Ordiya Sor di êrîşekê ko şerevaniyên her du aliyan ketine singên hev û du, eleman şkênandine û wan ji qada şerî bi şûnda zivirandine.

Piştî ko qiwetên rûsî bi xurtî pê li erdê Donetzê kirine yê ko berî destê elemana de bû, wan berê xwe dane du bilindahiyên ko ji hêla pêşve ajotina şerî ve, hêja ne û li wê ji bona zeftkirina wan her du bibindahiyên he, qirêneke zor û xwîndar çêbûye; dawî ev her du bilindahî ketine destê Ûrisa û bi vi awayî wan ji bona êrîşa axa Dona-jêrîn a têr febrîqe û karxaneyên hêja, serpir û pêgehine girane xistine destê xwe.

Di axa Kubanê de, piştî çend rojên etlahî û bêdengiyê, qirên û qomandan destpêkirine, lê ne bi awakî mezin. Her du alî bi kewte û sedmêran, bi qiwetine biçûk qesda zeft kirina gir û kepezan, vegirtina erd û neqebên ko bi kêrî danîna depoxane û qerargehan tên, dikin.

Di bakur-rohelatê Novorosıskê de, betariyeyên sovyetî topên xwe li şargeh û penahên elemana girêdane, yên ko vê benderê dihemînin û bê etlahî li wan asêgehan dixin.

Destpêka Êrîşên Xurt

Refên brîtanî û emerîqanî bi xurtiya ko heta niha ne hatiye dîtin hêjagehên Mihwerê, hender, bajar depoxane, rêhesin, war û qerargehên di wê didin ber bomban.

Erdên elemana ên tejî destgeh û febrîqan, bi şev û bi ro di bin bombeyên refên hevalbenda de, difetisin. Berlîn, Rûr, Duisburg, Dortmund, Kîl, Emden û bender û balafirgehên t a l y a n î hero têne bembardiman kirin, û wilo dixuye ko şerê Ewripayê ê mezin destpê kiriye. Ji hêla jêrîn ve 7000 balafirvanên hevalbenda, di wan rojên dawîn de, li Germanistanê û di erdê talyana de li Sicilye, Kalabriye û Serdinyayê xistine.

Ev bombardimanên he bêşik bi civana Mr. Çorçil û Mr. Rozwelt re girêdayî ne; û heye ko ev her du mirovdewletên mezin bi bijartina serfermandarê hevalbenda mijûl in, generalê ko karên şerê dinyayê ê mezintir, şerê dinyayan wê bigerîne û şerevaniyên xwe bavêje erdê Ewripayê.

Rewişa Italyayê tarî ye, her çend jî elemana w'ad dane wan ko erdê talyana ji l'ada dijmina dê bête parastin; nakeve serê tu kesî ko eleman bikarin bên hawara talyana, ji xwe çend yekîneyên elemanî ko di erdê talyana de qerargeh girtine, ji yên balafirvaniyê ne û hew.

Îro destê talyana de 70 firqe esker hene, 30 firqeyên wan di erdê Balkana û ên mayîn 40 Italyayê de ne.

Bombardiman Dom Dikin

Balafirên Brîtanî Tim û Daim Li Hêjagehan Dixin

Londre — Wezareta brîtanî a hewayê dide zanîn: Bombeavêjên me ji tîpê Venturas balafirgeha Kaenê daye ber bomban û di vê navê de nêçirvanên me 5 mekîneyên dijmin avêtine erdê. Balafirên me Bofeytersan, ji qerargeha parastina peravan, di Behra Holendayê de bi ser qeflewaporeke dijmin de girtiye û lêxistiye, torpîl li sê waporan ketine û ew şewitîne, ji cengkestiyên ko ev qefle dihemandin sê heb hatine şkênandin. Nêçirvanên me «Tîfon» zora xwe dane balafirgeha dijmin a Surfirnê; ji wan qelq û êrîşên he nêçirvanek venegeriyaye qerargeha xwe.

Zurîx — Duhî di Zurix û Balê de — axa Svîçreyê — işareta talukê ; nîzingbûna balafiran hatiye dayîn.

Waşington — R: Wezareta emerîqanî a behrê dide zanîn: digirava Atuyê de şer dom dike, ji nû ve eskerên emerîqanî pê li wê giravê kirine. Noqaveke emerîqanî di behrên Rohelatê Dûr de destri yoreke û 6 waporên japonî yên barkêş bin av kirine; waporeke japonî a banzînkêş jî derbek xwariye.

Rome — Serfermamdarîya talyanî elam dide: Şevêdî «refên dijmina» di ser Romeyê re firîyane û direjî bendera Ostyayê kirine û lêxistine.

ZERERÊN NEYARA

Şeş Sed Hezar Eskerên Mihwerê Hatine Kuştin

Londre — Bi awakî resmî elam dane ko di şerên Misir, Libye û Tûnisê de 600,000 eskerên Mihwerê hatine kuştin.

3 Ordû 6 baskordû, 25 firqe û 6 alayên talyanî û 2 Ordu û 11 firqeyên elemanî hatine safî kirin.

GOTARA M. LAGUARDIYA

Musolînî ji Italyayê dê bête qewirandin

Nû-York — R: Sergerînendeyê Nû-Yorkê gotiye: Musolînî ji Italyayê dê bête qewirandin û li Italyayê di bin penaha Hevalbendan de hikûmeteke nû dê bête danîn û ev tiştên he di wexteke nîzing de wê biqewimin; ji ber ko erdê talyana di bin hikmê çekê hevalbenda de ye û Hitler her tiştê ko ji bona parastina erdê talyana divêtin, ji wan standiye.

Londre — R: Şevêdî di ser Ingilistanê re balafireke dijmin hatiye avêtin erdê.

Otawa — R: Serekwezîrê Qenadayê Mr. Makenzî King çûye Waşingtonê; ewê bikeve civana ingilîz û emerîqanî.

CENGÊ NOQAVAN

Destgehên Emerîqanî Dikarin 19,000,000 Ton Mezin Waporên Bar û Eskerkêş Çêkin

Londre — R: Taluka noqavan hêdî, hêdî lê bi awakî birinî tête rakirin. Dewletên Mihwerê bi xwe mukir tên ko meha borî mixdarê waporên hevalbenda yên ko hatine binav kirin hindiktir bûne. Ji aliyê din destgehên emerîqanî îsal der meha nîsanê 157 wapor çêkirine, hemî bi hev re 1,600,000 ton mezin. Par destgehên emerîqanî di nav şeş mehan de 157 wapor xisti bûn avê.

Bi vê lezê destgehên emerîqanî her sal dê bikarin 19,000,000 ton mezin wapora çêkin.

Herçî xesarên Mihwerê ecêb giran in. Ji destpêka şerê Efrîqayê û heta îro stola hevalbenda û refên di wan 466 waporên talyan û elemanî xeriqandine. Hemî bihevre ji destpêka şerî û heta niha qiweten hevalbenda 5,000,000 ton waporên Mihwerê bin av k i r i n e û 3,000,000 ton jî şkenandine.

Londre — R: Şevêdî di ser axa Frensê re du balafirên dijmin hatine avêtin erdê.

Lihevanîn

Serekdewletê S p a n î General Frenko xwestiye bikeve nav hikûmetên Hevalbenda û yên Mihwerê û wan li hev bîne,

Lê bi navê Hevalbenda wezîrê Brîtanya Mezin ê dervekariya Mr. Îden gotiye; heke Mihwer dixwaze em û ew li hev bên, ji bona vî tiştî şerteke me heye; dewletên Mihwerê divê bê qeyd û şert çekên xwe deynin û xwe bavêjin bextê me.

Londre — R e f ê n hevalbenda direjî qerargeha Miloyê kiriye û li erdê 37 balafirên dijmin pelixandine,

DÛRIK

DÛRIKÊN LI BER TEMBÛRÊ

Êmo

Êmo, Êmo, Êmûşê
Koçera j'deşta Mûşê
Dew tu ne rûn difroşê
Heçî xwaka wan pak e
Ez û wan destbirak e
Heçî xwîşka wan reş e
Ez û wan pev ne xweş e
Li ber çavê min reş e

Êmo hat û meşiya
Kil li çava weşiya
Ez ketim dilim êşiya

Êmo hat û xwe l'ba kir
Bejna zirav du ta kir
Sê biskê sor hena kir.

Êmo, Êmo Emûşê
Lawik bavê dergûşê
Ezê b' çeplê te bigrim
Ba vêjim deşta Mûşê.
Êmo bû, çû kaniyê
Şara reş ket eniyê
Sola sor ket pehniyê
Ez xulam deqa l'eniyê

Dînê

Ax lê Dînê û'ax lê Dînê
Tirsa min j'hebsa Merdînê
Tu kevoka xehxebşînê
Tu mêkewa l' ser hêlînê

Lo lawiko derewîno
Ne m' dxwazî ne m' drewîno
B' avirê çava m' dxapîno
B' derdê dila m' dhelîno

Çûm zyareta Qulêbînê
Memik hatin firotinê
Xelkê tê da malê dinê
M' tê da ketka havînê
Her çar mihê ber dotinê
Her çar kejkê xwey hiştinê

Rengesmerê gulbarînî
B' xelkê tehl î, b' min şêrîn î
Tu beybûna Nisêbînê
Tu mêkewa l' ser hêlînê

Heke tu memik firoş î
Bi Quranê z' mişterî me
Bi Quranê l' ser mirî me.

Pismam

Pismam çû bû sûkê
Gewrê li te dotmamê
Anî henê bo bûkê.

Henê di teştê kin
Ka bînin avê lê kin
Li simbilê zavê kin
Û li biskê bûkê kin
Û li serê xeswê kin.

Zavayî bê hala
Zavê li darbesta kin
Ber b' cbana de rast kin.

Bûkê li hespê kin
Hevsêr di mistê kin
Bûkê b' rizqê zavê kin.

Ezê yekê bînim
Navê wê Emînê
Hestiya dihelînê.

Zava çû hemamê
L'min gewrê, l'te dotmanê
Dixwîne Quranê
Ji bona îmanê.

www.arsivakurd.org

DEMA NIHA

313 BALAFIR

SERFERMANDARIYA SOVYETI DIDE ZANIN

Moskû — Di eniya rûsî de rewişa eskerî ne guheriye, Refên rûsî bê etlahî li hêjagehên elemana dixin. Di şerên hewayî de û li erdê 313 balafirên elemanî hatine xira kirin, 61 mekîneyên sovyetî venegeriyane warên xwe.

Londre — A.F.I. Di nav 4 rojên dawîn de refên hevalbenda di qada Behra Spî de 300 balafirên talyan û elemanî avetine erdê.

SERFIRAZIYA EMERIQANI

Sed û Bîst û Yek Nêçîrvan Hatine Xistin Erdê

Londre — R: Bi awakî resmî elam didin ko bombeavêjên emerîqanî di nav sê rojan de 121 nêçîrvanên dijmin avêtine erdê. 20 bombeavêjên emerîqanî venegeriyane warên xwe.

Londre — A.F.I. 40,000 eskerên elemanî yên ko di Tûnisê de, bi destê eskerên frensizî hatine hêsîr girtin, nihû ji bona selihandina xesarên ko li wê erdê û bi çekên elemanî hatine kirin dê bêne xebitandin.

Londre — R: Emîraliya Brîtanî dide zanîn: noqavên brîtanî di Behra Spî de waporên Mihwerê didin ber derbên xwe, torpîl li 8 vaporan ketine, 4 hebên wan bin av bûne.

GOTARA MISTER DAVIS

Nimînendeyê Mr. Rûzwelt Der Pêşiya Egîdên Sovyetî

Moskû— R: Mr. Davis nimînendeyê Serekcîmhûr Mr. Rûzwelt hatiye Stalîngradê û beqek daniye tirbên eskeren ko ji bona parastina Stalîngradê di mêdana rûmetê de ketine axa mirinê. Mr. Davis di pêşiya şerevaniyên Ordiya Sor û xelkê de peyiviye û gotiye: Hevalino ...!

Ez hatime mêvaniya bajarê egîd û mêrxasan; wan mêrên qenc yên ko di riya mezinahiya welatê xwe de, xwe bi kuştin dan, ev bajar parastin û dijmin sekinandin. Bi navê Serekcimhûr û miletê emerîqayê min gulçîcek danîne tirbên egîdan. Miletên Sovyetistanê û yên Emerîqa û Brîtanya - Mezin bi rêberiya sermiyanên xwe zora hitleriya bibin. Her bijî leşkerên Sovyetistanê.

PEYIVA SEREKWEZIR

Mr. Çorçil Di Civatmiletê Emerîqanî De Peyiviye

WAŞINGTON — R: Serekwezîr Mr. Çorçil di civatmiletê Emerîqanî de peyîviye û gotiye: 17 meh borîne ji wextê ko ez li vê, cara yekemîn peyivîme û pê serbilind bûme. Îro 500 roj û hêj bêtir in ko eskerên me û we, teniştа hev de, li bej û av û hewayê, zora xwe didin dijminekî xurt û xedar û li zehf aliyên dinyayê destdanîya hev û du dikin.

Tecrîbeyên jiyîna min a dirêj ez qanî kirim ko di pêşiya armanceke rast û pak de, li demên ceng û silhê, ji bona qencî û selametiya dinyayê ji destbratî û yekîtiya her du miletên me çêtir û hêjatir tu kar nîne,

Serekwezîr qala cengê Pasîfik û yê Erdên Rohelatê Dûr kiriye û gotiye: refên brîtanî bi yên emerîqanî ve, dirêjî erdê japona bikin û lêxin.

Mr. Çorçil li ser pirsa noqavan gotiye: Herçend jî îro nik dilê min taluka mezintir cengê noqavan e; ez qailim ko emê vê talukê ji koka wê hilînin.

Mr. Çorçil qala bombardimanên erdê dijmina kiriye û gotiye; Refên me û yên emerîqanî ji giravên Brîtanya-Mezin radibin û destgeh, febrîqe, karxane, bender, balafirgeh û hemî hejagehên elemana bombardiman dikin. Xesarên ko gihane û digihin wan hêjagehan gelek dijwar in; û erdê Germanistanê heta niha bi awakî hinde xurt ne haiye bombardiman birin.

Refên me tim û daim didin pey dijmina û ew li Italyayê, li Germanistanê û di kijan erdê vegirtî de bibin jî, gava rastî hêjagehên wan tên lê dixin, bê etlahî û bi xurtî zora xwe didin wan.

Cengê Efrîqayê de 950,000 eseskerên dijmin ji qiwet ketine, 2,400,000 ton waporên Mihwerê hatine xeriqandin; 8,000 balafir, 6,200 top, 2,500 tang, 70,000 otomobîl, qamyon û girgorokên talyan û elemanî bi derbên qiwetên me ji hev di ketine û hatine pelixandin.

Dinyayê li Tûnisê bi çavê xwe dîtiye bi çi awakî hêja qiwetên frensizî, emerîqanî û brîtanî arîkariya hev û du û cengê dijmina kirine.

Ji aliyê din divê emê bidin eqlê xwe ko me di Efrîqayê de berberiya 15 firqeyên dijmin kirine û bi tenê 50,000 eskerên me çûne; di hemberê Ordiya Sor de 200 firqeyên dijmin hene.

Hêj li Ewrîpayê û der Welatên Rohelatê Dûr, karine girane li ser riya Hevalbenda de ne û ez û Mr. Rûzwelt bi pispor û mopîzanên xwe re dişêwirin û xwe pêk tînin heta ko bê winda kirina rojekê qiweta me bigehe armancan.

Qiwetên sovyetî pişta elemana skênandiye. Li erdê, giraniya barê cengî di ser stoyê Sovyetistanê de ye; 190 firqeyên elemanî û 20 firqeyên dewletên ko dane pey elemana di eniya rohelatî de, der hemberê Ordiya Sor sekinîne. Hitler bê şik careke din dirêjî Sovyetistanê bike; û ez qail im ko mîna her du cerên berî: zora wî dê bête standin; lê hêrhal divê emê cehda xwe bikin û îsal barê ko qiwetên rûsî hildigirin, siviktir bikin.

MIREKA CIHANE

MIRÊKA CIHANÊ MIRÊKA WÊNEYÊN ŞER Û AŞÎTIYÊ

Çek û Posatên Şerî Ên Nûjen

DU TANGÊN BRÎTANÎ ÊRÎŞÎ DIJMINA DIKIN.

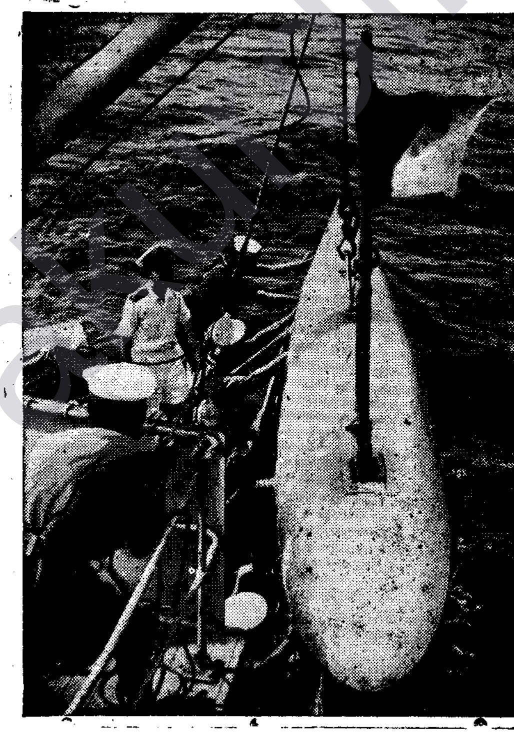

VEDETEKE TORPÎLAVÊJ. DERBA WAN GEMIYAN DERBA MIRINÊ YE.

TANGÊN BRÎTANÎ JI TÎPÊ «VALENTIN III» DI AXA MISRÊ DE MINEWRAN ÇÊDIKIN.

www.arsivakurdi.org

1ère ANNÉE — LUNDI 24 MAI 1943 — NUMERO 4

LE JOUR NOUVEAU

Direction: Beyrouth Wakfs Tabet
Place des Canons Tél.: 74-04 et 84-41

QUOTIDIEN KURDE
Directeur - Propriétaire: EMIR Dr. KAMURAN AALI BEDIR KHAN

Le Numéro 10 P.L.S. - Abonnement
Syrie-Liban 10 L.L.S. Etranger 2 L. Stgs.

Vers la Victoire

CHRONIQUE HEBDOMADAIRE DE LA GUERRE

La semaine qui vient de s'écouler n'a pas apporté de grands changements sur le front oriental, le seul front terrestre, en attendant que les Alliés en ouvrent un ou plusieurs autres. En Afrique du Nord, le bilan s'établit maintenant autour de 200.000 prisonniers dont 26 Généraux (et non 17 comme il avait éte annoncé précédemment.) L'ensemble des opérations, depuis l'entrée en guerre de l'Italie, a coûté à l'Axe environ un million d'hommes.

La R.A.F. et l'aviation Américaine ont joué le premier rôle cette semaine: Kiel, Flensbourg, des bases de sous-marins et des voies de communications en pays occupés, ont éte bombardées; les ports de Sardaigne,, de Sicile, de l'Italie du Sud ont été attaqués et le Lido de Rome, à quelques 20 kms. de la Capitale, a connu son premier raid. Les avions ont même survolé Rome, et Londres fait savoir qu'aucun engagement ne protège la Ville Eternelle, qui sera attaquée, si la situation l'exige, au même titre que Berlin bombardée quatre fois dans la même semaine.

Mais en plus de ces bombardements massifs qui tendent à devenir chose courante, la R.A.F. a réussi cette semaine un coup de maître: elle a détruit les deux barrages de la Mohne et de l'Edêr qui sont parmi les plus grands d'Europe. En pleine paix, la rupture d'un grand barrage prend la proportion d'une catastrophe nationale. Dans les circonstances actuelles la rupture de deux énormes barrages, le fait qu'un troisième risque de céder et devra être vidé et réparé, constituent un désastre sans précédent. Dans la fourmilière humaine qu'est la Ruhr, des milliers de personnes ont péri, des centaines de milliers sont sans abri, toute l'activité est paralysée; les Centrales électriques ont été emportées, les conduites d'eau, de gaz et d'électricité sont détruites, les mines inondées. Il n'y aura plus assez d'eau cet été pour maintenir un niveau suffisant dans les canaux et pour fournir l'énergie électrique aux villes et aux usines. Ce seul raid peut diminuer de plus de 30% pendant des mois, la production de guerre allemande. Venant après les éclatantes défaites de Stalingrad et de Tunisie cette catastrophe, la plus grave de la guerre, ne contribuera pas à remonter le moral du Front intérieur allemand.

A Washington, les conférences entre MM. Churchill et Roosevelt se poursuivent et M. Churchill a fait, devant le Congrès, un remarquable discours. On connaît la prudence et le réalisme du premier britannique qui, quoique n'ayant jamais douté de l'issue finale, a promis à son peuple plus souvent des souffrances et de mauvais jours qu'une paix rapide, acquise après de faciles victoires. Ce dernier discours est nettement plus optimiste que les précédents et M. Churchill a parlé très justement de la nécessité de finir la guerre le plus tôt possible.

En Russie, on semble se livrer de part et d'autre à d'immenses préparatifs avant d'engager la bataille, qui pourrait être décisive. Les Russes ont pris des positions de départ sur la rive droite du Donetz, tandis que les Allemands défendent leur dernière tête de pont, sur le Kouban avec beaucoup d'opiniâtreté. Chez les Alliés, cette semaine a peut être été une veillée d'armes.

E. BERLAN

Les DEPECHES de la NUIT

Front de Russie

313 avions allemands ont été détruits au sol ou en combats aériens au cours de la semaine allant du 16 au 22 Mai, contre une perte de 61 appareils soviétiques seulement.

Autour de Lissichansk, les Russes ont consolidé les positions enlevées la veille à l'ennemi. L'artillerie soviétique a pilonné les lignes allemandes, écrasant plusieurs casemates et réduisant au silence un certain nombre de batteries ennemies.

A l'ouest de Rostov, on ne signale que des duels d'artillerie.

Dans le Kouban, au nord-est de Novorossisk, 10 batteries allemandes ont été détruites par l'artillerie russe et 13 avions ennemis ont été abattus par la chasse et la D.C.A. soviétiques.

L'ALLEMAGNE SOUS LES BOMBES

«Le peuple allemand tout entier doit payer aujourd'hui pour les les crimes de ses ch-fs». 4,000 victimes, 120,000 personnes sans abri: voilà le résultat de l'opération magistrale réussie par les bombardiers de la R.A.F. contre les fameux barrages du bassin de la Ruhr.

Ce sont les réservoirs de la Mohne et de l'Eder, affluent de la Ruhr avant son confluent avec le Rhin qui représentaient les objectifs des bombardiers «Lancaster» de la R.A F. Ces barrages parmi les plus importants de toute l'Europe, fournissaient la force motrice à la majeure partie des usin essidérargiques de Schwerte, Hagen et Elberfeld Barmen, centre des plus importants pour l'effort de guerre allemand, et à une partie des usines de ce qu'on appelle extensivement le «bassin de la Ruhr» jusqu'à Essen et Dortmund.

3 heures à peine après le raid des bombardiers britanniques, des avions de reconnaissance de la R.A.F. prenaient déjà des photographies des dégâts montrant des brèches de 30 à 50 mtrs. à travers lesquelles la masse d'eau s'échappait en un jet horizontal de plus de 60 mtrs. de portée, pour ensuite déferler dans les vallées, emportant tout sur son passage.

Des centrales électriques, des ponts et autres ouvrages d'art ont été emportés comme des fétus de paille, des voies ferrées et des gares de triage sont noyées, la navigation fluviale devra être interrompue; il faudra des années pour reconstruire ces barrages et plusieurs mois pour réparer les dégâts causés par les inondations qui, jusqu'à présent vont en augmentant sans cesse.

L'inondation continue à s'étendre, submergeant voies ferrées, routes, usines, villages. L'eau menace Dortmund et Kassel, siège d'importantes usines d'aéronautique.

Muelheim, ville d'environ 100,000 habitants est complètement inondée. Plus de 4.000 personnes auraient trouvé la mort au cours de ce désastre et 120.000 autres sont sans abri.

Selon des sources neutres bien informées, des troubles auraient éclaté à Duisbourg à la suite de la situation créée par la rupture de ces digues.

Les dégâts s'étendent sur une superficie de près de 100 kilomètres de long sur 60 de large. Le viaduc de Hardecké sur la ligne Dortmund Hagen Dusseldorf a été endommagé en plusieurs endroits et on peut nettement voir les rails pendre du haut du pont.

La gare de triage de Dahlhausen, l'une des plus importante de tout le bassin de la Ruhr est sous les eaux.

Le flot a atteint, de l'autre côté les usines de locomotives de Kassel est recouvre entièrement l'aérodrome de Fritzlar, l'un des plus importants de toute l'Allemagne. Hangars, baraquements, stocks de munitions et pistes d'envol sont submergés. Près de Webern et jusqu'à Karlsane, les remblais de la voie ferrée sont démolis en plusieurs endroits.

Ces terribles dévastations continuent à désorganiser complètement toute l'activité dans le bassin industriel de la Ruhr.

«Laissez moi assurer à l'Allemagne, a déclaré à Londres M. Eden, qu'en dépit de tout ce que prétendent Hitler et Gœbbels, notre aviation de bombardement ne fera qu'intensifier ses coups qui de jour en jour, se feront plus durs. Sans répit, toutes les heures, de jour et de nuit, les bombardements se poursuivront jusqu'à ce que la guerre soit gagnée. Voilà le programme que nous avons préparé pour l'Allemagne. Mais que l'Italie se rassure: Mussolini ne sera pas oublié.»

POÈME KURDE

LA SULTANE

Comme un rayon de soleil
Dans l'ombre
Dans un palais sombre,
Brille la sultane comme un joyau
dans un tiroir,
Un beau visage regarde le miroir.

La sultane est dans son bain,
Un jasmin
Caressé par l'eau chaude
Qui rode
Sur ses seins où le lait
N'a pas encore circulé.

Dans ses yeux profonds, la nostalgie
De rêves pleins de magie
Blonde, parfumée,
Regarde la vie fuir
Comme la fumée.

Dans les jardins lointains d'Orient
La lumière tremble comme liquide,
Poussée par des images
Impatientes.
Telle une bédouine sous sa tente,
La sultane cherche sa destinée
Dans l'espace vide.

Son âme pleine de mystère
Comme sur un lit funéraire
Repose,
Entourée de feuillage fanés
Et de roses.
Elle est taciturne:
Une urne remplie des larmes
D'une soif inapaisée.
Ses lèvres cherchent des lèvres
A baiser.

DR. BEDIR KHAN

Front de Méditerranée

L'offensive aérienne alliée en Méditerranée se poursuit sans arrêt depuis déjà 5 jours, en dépit d'une opposition croissante. En 96 heures l'aviation ennemie a perdu sur ce front 304 appareils, toutes ces opérations n'ayant coûté que 17 avions en tout à la R.A.F. et à l'aviation américaine.

Front aérien d'Europe

Le Ministère Britannique de l'Air communique que tôt dans la matinée de Dimanche, des bombardiers de la R.A.F. ont attaqué la navigation ennemie dans la Manche. Un pétrolier faisant partie d'un convoi de 4 bateaux surpris au large de Guenersey, a fait explosion, Un chalutier armé a été endommagé et un autre navire a été abandonné en flammes.

Un second convoi ennemi a été attaqué par des «Typhons» jusqu'à l'entrée du port de Flessingue. Canonnes à bout portant, l'un des navires a été incendié et un autre cargo ennemi sérieusement endommagé.

Front du Pacifique

20 bombardiers japonais escortés de 11 chasseurs ont effectué un raid contre l'aérodrome de Chittagong, dans le Bengale. Interceptés par la R.A.F., 7 appareils ennemis, 4 bombardiers et 3 chasseurs, ont été abattus, plusieurs autres étant plus ou gravement endommagés. 2 avions britanniques ont été perdus au cours de cette opération mais les pilotes sont saufs.

L'attaque japonaise effectuée à très haute altitude n'a causé pratiquement aucun dégât. On déplore cependant quelques victimes parmi la population civile.

Washington — R: On s'attend à ce que le Président Roosevelt et M. Churchill anonncent, lundi ou mardi, les résultats de la conférence anglo-améri caine qni a duré deux semaines.

www.arsivakurd.org

DI WELATÊ ZEMBEQÊ GEWIR DE

Nivîsevan Grigori Petrof — **PÊŞGOTINK** — *Wergerandok :* Qedrî Can

Berî pênc salan bi teşwîq û himeta Duktor Ehmed Nafiz beg min ev kitêb wergerand zmanê Kurmancî. Min hêvî dikir ku rojekê perên çapê pêda bikim û vê kitêba yekta ji miletperwerên kurd, nemaze ji xortên nuh re berpêş bikim. Lê muxabin, heta îro hêvîya ku min dikir xuya ne bû...

Min dît ko sal mîna şîpa avê di herikin û kaxetên ko min li ser wan nivîsîye, hêdî hêdî dirizin û kurm û mişk wan dixun... Ji aliyê din meriv mirin û mayîna xwe jî ni zane, ez tirsyam ku piştî xebat û westandineke ne hindik hêviya min ne çe serî; nivîsandinê min yan wenda bibin û yan jî birizin. Ji lewra, di vê rojnamê de bere bere belav dikim. Heke Xwedê li hev anî rojekê dîbe kitêb û tê çapkirin jî.

Ne hewceye ko ez pesnê vê kitêbê bikim.... gava xwendevanên me bixwînin evê bizanin ku ji bona miletê me çiqas bikêr e.

Hêviya min ev e ku miletperwerên me ji dil û can bixwînin û jê îbretê bigrin...

Q C.

Ji Dîrokê ibret

40-50 sal berê, li Mosqiwayê di dîwarên koşkek ji koşkên dewletê de, ji nişkave qelîştekên mezin xuya kirin. Ev qelîştekên ji bingeh hetanî banî dirêjbûyî didan xuya kirin ku koşk ewê ji nişkave hilşe, her çî kesê der û hundurê xwe bipeçiqîne.

Muhendîs hatine, li sebebê van qelîştekan geriyane, çend cih ji dora bingeh vekirine; paşê dîtine ku ev koşka Mosqiwayê ya mezin û kargîr riziyaye û pûç bûyê; ko dike hilşê, di zemanê xwe de li ser bingehekî darîn hatiye ava kirin.

Gava dest bi çêkirina wê koşkê kirine, dîtine ku zemînê wê pûç e. Ji lewra li ser wê, singên stûr daçikandine û li ser singan jî, ji kevirên mezin dîwar danîne. .

Wê gavê, bi awayê wî zemanî, ev bingeh, tiştekî zexm bû. Bi rastî jî dîwarên vê koşkê bi salan kevnar bû bû. Lê çiqas zeman derbas bûye, ewqas jî, ji te'sîra xwe kêm ne ma ye; ew diregên stûr, di bin axê de, riziyane... Ji lewra bingeh şemitiye: terk û qelîştek li dîwarên wê xuya kirine...

Muhendîsan gotibûn: Emê li hember vê talûkê çi bikin?! Gelek fikirî bûn.. Paşê dev ji hilşandina koşkê berdan; ji qoziyan ve, bingeh vekirin, hêdî, hêdî singên riziyayê derxistin, li şûna wan, kevirên granîtê xurt danîn, bi vî awayî bingehê koşkê guherandin û nuh kirin... Êdin, ev koşka kevn, li ser bingehekî nuh di ma... Bi xebata muhendîsên bi heş, hêja, ew koşk îro hêj xurt e û bê talûkeye...

Dîroka dewletan, jiyîn û mayina miletan jî mîna koşka Mosqiwayê ye; Bingehên nîzamên dewletan, awayên îdara miletan ên kevn, ji bona zemanê wan, her çiqas qenc hatibe dîtin jî, niha ew bingeh û awayê îdareyan qels buye; bêkêr ma ye...

Gotineke bav-pîran heye; dibêjin: «Civatên nuh, bixwe re stranên nuh tînin...» Çiqas roj derbas dibin, ew qas jî tovê însên têne guherandin û nuh dibin. Her babîlîsk (qirn) bi xwe re fikren nuh, daxwazin nuh tîne. Ji wan re rastiyên kevnare, usûl û adetên dêrbasbûyî, bi kotekî nayê qebûl kirin... Ji tovê nuh re rêz û xezên nuhtir, bingehên qewîtir divê...

Miletê xwedî mezin be, mezinê wan bi heş bin, dev ji tiştên kevn berdidin; da ku rê ne din hilşandinê; ava û tevgêrên xwe hêj bêtir bi hekîmanî, hêj bêtir bi adilanî çê dikin... Lê li hinek welatan, peyayên hukûmetê, terbiye û tevgêra milet fam nakin, yan jî na xwazin fam bikin. Hingî dîwarên koşka dewletê xerab dibe, li hawir dora wê qelîştek pêda dibin û her ke diçe, kûrtir dibin, kes guhê xwe nadinê... Ji bona vê yekê ye ku pêkhatina dewletan bi rû çiqas zexm û qewî xuya bibe jî, ji bo hilşandinê û xerabbûna wê pêkhatinê divê meriv heyret ne ke... Îrana kevn, ew Rûsya mezin zîr û zeber bûn; Almanya Bismarqan û Wilhelman jî xana xerab bû, çû...

(Paşî heye)

Strana Kurdî

O LO XERABO...!

O lo Xerabo...!
Bi Xwedê û bi pêxember tu xerab î..!
Ez û xerabê dinê
Li erdê binya mala
Em li hev rûniştin,
Me gilî kirin û me gazin hiştin.
Mi dî hêstirê çavê di reşbelek
Bi ser sing û berê te niqutîn.,.
Mi dî xilorekên devê çema
Ji xwe re dimiştin;
Teyr û tiyûrê zinaran
Li halê min û xerabê min
Diponiştin.
Mi dî miriyê goristana
Qenqelê xwe li serê xwe gerandin
Di hindurê tirbê xwe de rûniştin.
Mala bavê şewitiyo
Mi dî bi kubara sibehê re
Te derbek fedawiyê ber ra min da
Bi azana melê re
Te ez jî xwe re dikuştim.

O lo Xerabo!
Bi Xwedê û bi pêxember tu xerab î
Çava bavê min tê odê
Tu ji ber ranabî...
Malê dinyayê ne tiştik e
Tu xesîs î, tu qîmiş na bî
Mi sûnd xwarî, di dû çavê te re
Ez na kim mêra
Ez kunda neynim dewsa şêra
Ez bergîla girênadim
Ser alifa kihêla...

O lo Xerabo!
Ew Tilmizê... ew Tilmizê
Xweş Tilmizê
Mi sûnd xwarî
Ez terka çavê reş î belek na dim
Heya xwê şîn bê, qantir bizê...

O lo Xerabo!
Tu xerabê dinê
Min ji te re ne go:
Gula xwe me de bi sosinê
Mîka xwe me de bi bizinê
O lo xerabo... tu xerab î.

PÊJINÊN DINYAYÊ

Ji Berşebên Kiswerê Frensizî Girava Reunyonê

BERGEHEK JI REUNYONÊ: GIR Û KEPEZÊN REUNYONÊ YÊN TÊR DARÊN QESIB

GENERAL LEJENTIYHOM Û SERGERINENDEYÊ REUNYONÊ M. KAPAGORI

ZEVIYÊN QAMIRÊN ŞEKIRDAR

JI BERGEHÊN HOLENDAYÊ: DERGEHEK

IMP. LE MIROIR D'ORIENT- BEYROUTH

www.arsivakurd.org